

AALTJES

Kennis over aaltjes binnen handbereik

Van alle ziekten in de bloembollenteelt behoren aaltjes tot de groep lastig aan te pakken organismen. Hun optreden is grillig, de impact van een aantasting soms zeer groot. In twaalf afleveringen zet BloembollenVisie aaltjes in de schijnwerpers. In de tiende aflevering mogelijkheden om aan informatie te komen.

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto: PR

Stel, u hebt een aaltjessoort in uw gewas. Of u wilt er juist alles aan doen om een aantasting te voorkomen. Waar haal je dan de kennis vandaan om te bepalen wat nuttig en nodig is om het probleem op te lossen dan wel de kans op aaltjes tot een minimum te beperken? Hoe lastig aaltjes ook zijn, kennis is er meer dan voldoende. En dan ook nog behoorlijk van deze tijd. Dat komt vooral omdat elke agrariër, of hij nu akkerbouwer, vasteplantenteler of bloembollenkweker is, met aaltjes te maken heeft, en omdat in toenemende mate landen hoge eisen stellen aan de gezondheid van het hier geteelde materiaal. Aaltjes horen daar in principe niet in te zitten.

ZIEKTEBEELDEN

De herkenning van de ziektebeelden is en blijft lastig, vooral omdat een aantal aaltjesziekten sporadisch voorkomt. Neem stengelaaltje, dat sommige telers hun hele werkzame leven niet aantreffen. Als het om beelden gaat van stengelaaltje in tulp, narcis en hyacint, dan biedt de website van de BKD, www.bkd.eu veel. Hier is een powerpointpresentatie te vinden met daarop beelden uit teelt en broeierij. Ook op deze website: foto's van krokusknolaaltje in krokus. De website <http://databank.groenkennisnet.nl> biedt aanvullende beelden en informatie over allerlei ziekten en plagen in de bloembollenteelt, waaronder aaltjesziekten. Deze staan niet apart gegroepeerd, maar zijn wel snel te vinden. Bruikbare handboeken zijn de twee delen Ziekten en afwijkingen in bolgewassen. Deel 1 bevat alle Liliaceae, deel 2 de gewassen uit de overige families. De boeken zijn voor respectievelijk 25 en 20 euro per stuk te koop bij

De brochure Aaltjesmanagement in de akkerbouw is ook voor telers van bloembollen en vaste plant een prima bron van informatie over aaltjes

PPO in Lisse. Kanttekening is dat de boeken uit 2000 en 1995 stammen, en dus niet de laatste stand van zaken bevatten. Wel geven ze een goed beeld van die aaltjesziekten die al langer bekend zijn.

BOUWPLAN

Door het bouwplan te bekijken op de kans op aaltjes is na te gaan waar mogelijke risico's zitten. Op initiatief van het Productschap Akkerbouw en LTO Nederland is het Actieplan Aaltjesbeheersing opgericht. Resultaat daarvan is onder meer de vorig jaar verschenen brochure Aaltjesmanagement in de akkerbouw. Deze brochure van 48 pagina's gaat niet alleen over aaltjesziekten in de akkerbouw, maar informeert ook over andere volleggrondsteelten in relatie tot aaltjes. Ook is er aandacht voor preventieve maatregelen, beheersingsstrategieën en beschrijving en afbeeldingen van aantastingen door aaltjes. Erg handig als het om de relatie tussen gewassen en aaltjes gaat is het zogenoemde aaltjeswaardplantschema. Daarin is aangegeven welke aaltjes zich al dan niet vermeerderen op akkerbouwgewassen, groenten, bloembollen of groenbemesters. Tevens is er een onderverdeling in de diverse grondsoorten. Zeker voor die ondernemers die hun bloembollen laten meedraaien in een akkerbouwschema kan dit schema erg praktisch zijn. Maar ook telers die naast bloembollen regelmatig een groenbemester zaaien kunnen hier nuttige informatie uit halen. Dit jaar presenteerde het Actieplan Aaltjesbeheersing een specifieke brochure over de

beheersing van wortelknobbelaaltjes. Deze brochures zijn te bestellen via aaltjesbeheersing@hpa.agro.nl maar kunnen ook worden gedownload via de website www.kennisakker.nl.

Wie meer wil weten over inundatie als mogelijkheid om een aantal aaltjes te bestrijden kan hierover op internet diverse brochures vinden op de websites van Telen met toekomst en Duurzaam telen dat ben jij.

INTERNET

Op het internet is een schat aan informatie te vinden als het gaat om aaltjes. De websites www.aaltjesschema.nl en www.kennisakker.nl worden veel geraadpleegd als het om aaltjes gaat. Hier kunnen bijvoorbeeld gegevens worden ingevoerd waarmee snel is na te gaan welke consequenties er zijn voor een of meer aaltjes in een bepaald gewas. Vrijwel alle volleggrondsteelten zijn hier in ondergebracht. Artikelen die over onderzoek aan aaltjes zijn gepubliceerd in onder meer BloembollenVisie, zijn te vinden via de website van BloembollenVisie (vanaf 1 januari 2010) of PPO. Wie zich verder wil verdiepen in de historie van aaltjesziekten kan gebruik maken van de elektronische kaartenbak Cardbox op de website van de KAVB, www.kavb.nl. Door het invoeren van telkens één zoekterm wordt een steeds nauwkeuriger selectie gemaakt. De selectie kan dienen als basis voor een bezoek aan de KAVB-bibliotheek om artikelen en boeken daar in te zien. Bezoek kan alleen na afspraak met de bibliothecaris drs. J. van Scheepen.

